

وضعیت تجارت ماشین آلات صنعت نساجی در جهان در سال ۲۰۱۳

تهیه و تنظیم: مهندس علیرضا حائری - عضو هیأت مدیره جامعه متخصصین نساجی ایران

اشاره:

مطالبی که از نظرتان خواهد گذشت؛ بر پایه گزارشات سالانه اتحادیه بین‌المللی تولیدکنندگان ماشین‌آلات نساجی (ITMF) و در چهار حوزه ریسندگی الیاف کوتاه و بلند (رینگ و اپن‌اند)، بافندگی تار و پودی (بی‌ماکو و ماکوئی)، تریکو بافی (گرد و تخت) و تکسچرایزینگ (یک‌هیتره و دو‌هیتره) تهیه شده است.

بخش اول: ماشین‌آلات ریسندگی

آسیا و چین؛ همچنان بیشتر

در سال گذشته میلادی صنعت ریسندگی همچنان در مسیر توسعه گام برداشت و بسیاری از کشورهای صاحب صنعت نساجی در جهت توسعه هرچه بیشتر صنعت ریسندگی سرمایه‌گذاری نمودند تا از مزایا و منافع متنوع این صنعت بهره‌مند گردند.

بر اساس اعلام اتحادیه بین‌المللی تولیدکنندگان ماشین‌آلات نساجی (ITMF) در سال ۲۰۱۳ در مجموع ۱۲,۰۷۹,۰۵۸ واحد ریسندگی در کشورهای مختلف جهان نصب و راه‌اندازی گردید که سهم صنایع ریسندگی که در سیستم الیاف کوتاه و با روش ریسندگی با دستگاه رینگ فعالیت می‌کنند، ۱۱,۵۵۰,۶۰۶ عدد است؛ یعنی در حدود ۹۵/۶ درصد از کل واحدهای نصب شده در جهان. این سیستم ریسندگی مخصوص تولید نخ‌های ۱۰۰ درصد پنبه‌ای شانه شده و یا مخلوط با الیاف مصنوعی مانند پلی‌استر و ویسکوز می‌باشد. طبیعی است که با این افزایش ظرفیت تولید در جهان، مصرف الیاف پنبه، ویسکوز و پلی‌استر استیپل نیز افزایش خواهد یافت.

قاره آسیا، همچنان بزرگترین مرکز توسعه صنایع ریسندگی و تولید نخ در جهان می‌باشد به نحوی که بیش از ۱۰ میلیون اسپیندل در سیستم ریسندگی الیاف کوتاه جهت نصب و بهره‌برداری به این قاره حمل شده است که کشور چین با خرید ۶ میلیون و ۲۰۰ هزار اسپیندل در صدر قرار دارد. به عبارت دیگر چین همچنان بزرگترین تولیدکننده نخ در جهان باقی خواهد ماند. پس از چین، کشور هندوستان با خرید و نصب ۲/۱۸۷/۰۰۰ دوک ریسندگی در جایگاه دوم قرار دارد. کشور اندونزی با نصب ۷۵۶/۰۰۰ و کشورهای پاکستان و ویتنام نیز هر یک با خرید حدود ۵۰۰/۰۰۰ دوک ریسندگی از دیگر قدرت‌های این رشته صنعتی در جهان بشمار می‌روند.

بنگلادش نیز با خرید و نصب ۲۲۰/۰۰۰ دوک ریسندگی در جایگاه ششم این قاره قرار دارد. کشور ازبکستان نیز در سال ۲۰۱۳ بالغ بر نود هزار دوک ریسندگی به ظرفیت‌های تولیدی خود افزوده است. بر اساس گزارش مذکور، کشور ایران نیز ۳۰۰۰ دوک خریداری نموده است.

در سیستم ریسندگی الیاف بلند نیز جمعاً در سال ۲۰۱۳ بالغ بر حدود ۸۰/۰۰۰ دوک ریسندگی در جهان نصب و راه‌اندازی شده که سهم قاره آسیا ۲۹/۰۰۰ هزار دوک بوده که ۲۶/۵۰۰ عدد آن به کشور چین حمل شده است. سیستم ریسندگی با ماشین‌های اپن‌اند نیز در سال ۲۰۱۳ به رشد و توسعه خود ادامه داده است البته با سرعتی کمتر و در مجموع تعداد ۴۴۳/۲۲۰ روتور در سطح جهان به فروش رسیده که سهم قاره آسیا ۳۵۱/۴۱۲ عدد بوده است. به عبارت دیگر قاره آسیا در زمینه تولید انواع نخ در سیستم ریسندگی اپن‌اند نیز در جهان پیشتاز بوده است. چین با واردات ۲۷۱/۷۴۰ روتور، بزرگترین خریدار در جهان بوده و پس از آن کشور هندوستان با ۳۱/۰۰۰ روتور در مقام دوم قرار گرفته است. ویتنام نیز با حدود ۱۳/۶۰۰ عدد، در مقام سوم می‌باشد. کشور ترکیه نیز در سال گذشته میلادی سرمایه‌گذاری مناسبی در جهت توسعه صنایع ریسندگی انجام داده و به ترتیب ۵۶۵/۹۳۶ و ۳۴/۳۲۰ دوک ریسندگی در سیستم الیاف کوتاه و الیاف بلند خریداری و نصب نموده است. همچنین این کشور ۲۸/۶۳۶ عدد روتور اپن‌اند نیز به ظرفیت تولید نخ‌های الیاف کوتاه در این سیستم اضافه نموده است.

در بین سایر کشورهای جهان نیز کشورهای مصر، آنگولا، مکزیک، برزیل، آذربایجان، جمهوری کره و مالزی در زمینه نصب و راه‌اندازی صنایع ریسندگی از موقعیت بهتری نسبت به سایرین برخوردار می‌باشند.

بخش دوم: بافندگی تار و پودی

آسیا و چین؛ پیشتاز

بر اساس اعلام اتحادیه تولیدکنندگان ماشین آلات نساجی (ITMF) در سال ۲۰۱۳ جمعاً ۸۳۴۱۸ دستگاه ماشین بافندگی بدون ماکو و ۲۴۳ دستگاه با ماکو در سطح جهان نصب و راه اندازی شده است. از جمع ماشین های بافندگی بدون ماکو نصب شده در سال ۲۰۱۳، بالغ بر ۲۳/۸۲۸ عدد رایبری و پروژکتایل، ۲۵/۰۱۱ عدد ایرجت و ۳۴/۵۷۹ عدد با سیستم واترجت کار می کنند که این نشان دهنده استقبال بیشتر خریداران از ماشین های بافندگی واترجت می باشد.

آسیا و چین در زمینه صنایع بافندگی تار - پودی نیز در سال ۲۰۱۳ در جهان پیشتاز بودند به نحویکه در مجموع ۹۱/۵ درصد معادل ۷۶/۳۸۵ دستگاه ماشین بافندگی به قاره کهن حمل شده است که سهم چین از این تعداد بالغ بر ۵۴،۸۲۸ دستگاه بوده که معادل ۶۶ درصد از کل و ۷۲ درصد از جمع ماشین های حمل شده به قاره آسیا بوده است. جالب اینکه از جمع کل ۳۴/۵۷۹ دستگاه ماشین بافندگی واترجت ساخته شده در سال ۲۰۱۳ در جهان، تعداد ۳۰،۵۹۳ عدد آن معادل ۸۸ درصد به کشور چین حمل و در آن کشور نصب شده است. بعد از چین کشور هندوستان با خرید مجموعاً ۱۰/۰۵۶ دستگاه ماشین بافندگی در مقام دوم نصب ماشین های بافندگی در سطح جهان بوده است. کشور اندونزی با ۳،۱۰۶ و بنگلادش و جمهوری کره هم به ترتیب با ۲۸۱۶ و ۱۲۹۱ دستگاه در رتبه های بعدی قرار گرفتند. ویتنام و تایلند هم بترتیب ۸۱۴ و ۴۰۹ دستگاه بافندگی خریداری و نصب و راه اندازی نمودند.

در قاره اروپا نیز از مجموع ۴۸۹۲ دستگاه ماشین بافندگی حمل شده ۳۰۱۰ دستگاه آن در کشور ترکیه نصب و راه اندازی شده است که بیشترین آن دارای سیستم رایبری و پروژکتایل بوده است. بعد از ترکیه نیز کشور ایتالیا با نصب ۵۵۶ دستگاه در رتبه دوم و پرتغال با ۲۲۳ دستگاه در جایگاه سوم قرار دارد.

در بین سایر کشورهای جهان نیز برزیل و مصر به ترتیب با نصب ۶۱۷ و ۳۹۰ دستگاه سرمایه گذاری خوبی در این بخش داشته اند. بر پایه این گزارش و در سال مورد گزارش فقط ۹۲ دستگاه ماشین بافندگی در ایران نصب و راه اندازی شده که ۸۴ عدد آن از نوع رایبری و پروژکتایل بوده است که نشان دهنده عدم توسعه مناسب بخش بافندگی تخت باف در کشورمان می باشد. جالب این که کشورهای بحرین و امارات نیز با نصب و راه اندازی ۸۹ و ۶۹ دستگاه ماشین بافندگی در سال ۲۰۱۳ تقریباً مشابه ایران در این بخش سرمایه گذاری نموده اند.

حال با مقایسه سرمایه گذاری های انجام شده در صنعت بافندگی در کشورهایی نظیر چین، هند، اندونزی، بنگلادش، ترکیه، ویتنام و تایلند با ایران، چگونه انتظار داریم که صنعت بافندگی کشورمان بتواند از لحاظ کیفیت و کمیت با این کشورها رقابت نماید؟ به همین دلیل است که در ۴ ماهه ابتدای سال ۱۳۹۳، ارزش واردات پارچه به کشور به نسبت مدت مشابه سال قبل ۱۰۰ درصد افزایش یافته است.

بخش سوم: بررسی رشد و توسعه صنعت تریکوبافی در جهان (سال ۲۰۱۳)

صنعت تریکوبافی به دو بخش گردبافی و تختبافی تقسیم می گردد که در این یادداشت این دو بخش به صورت جداگانه مورد بررسی قرار می گیرد.

الف: تریکوبافی (گردبافی)

باز هم آسیا، باز هم چین

در سال ۲۰۱۳ جمعاً ۳۶/۵۷۵ دستگاه ماشین گردبافی در سطح جهان نصب و راه اندازی گردید که ۲۲/۳۷۲ عدد آن یک رو سیلندر و ۱۴/۲۰۳ عدد نیز از نوع دورو سیلندر بود و تعداد ۵۰۰ عدد از این دستگاه ها مجهز به سیستم ژاکارد الکترونیکی می باشد.

از مجموع ماشین های نصب شده در سال مورد گزارش، تعداد ۳۳/۴۴۰ عدد آن یعنی ۹۱/۵ درصد به قاره آسیا حمل شده است که کشور چین با خرید ۲۷/۴۵۸ عدد آن که معادل ۷۵ درصد از کل و ۸۲ درصد ماشین های نصب شده در قاره آسیا میباشد بازهم رکورددار این رشته از صنعت نساجی بوده است.

پس از چین، کشور هندوستان با خرید و نصب ۱۵۹۸ دستگاه در جایگاه دوم قرار دارد و کشورهای بنگلادش، اندونزی، جمهوری کره، ویتنام و تایلند نیز به ترتیب با نصب ۹۱۳، ۸۵۱، ۴۶۴، ۴۱۲ و ۳۳۵ دستگاه در رتبه های بعدی قرار دارند.

در سال ۲۰۱۳ نیز صنعتگران ایران جمعاً ۱۵۳ دستگاه بافندگی گردبافی خریداری نموده اند که ۱۳ دستگاه آن مجهز به سیستم ژاکارد الکترونیک می باشد. در سطح جهان نیز کشورهای ترکیه و برزیل با خرید و نصب ۱۴۸۹ و ۳۳۳ دستگاه سرمایه گذاری مناسبی در این رشته انجام داده اند.

ب: تریکوبافی (تختبافی)

آسیا و چین؛ قطب تولید تریکو در جهان

در این بخش از تریکوبافی نیز در سال ۲۰۱۳ جمعاً تعداد ۶۴/۴۱۶ دستگاه در جهان به فروش رسیده که تعداد ۲۹/۲۳۳ عدد آن از نوع دستی و مابقی از نوع ماشین های

تخت بی‌ماکو بوده است. در این صنعت هم قاره آسیا و کشور چین پیشتاز بوده و در بخش ماشین‌های تخت‌باف دستی از مجموع ۲۹/۲۳۳ دستگاه ماشین فروش رفته، تعداد ۲۶/۷۵۳ عدد آن معادل با ۹۱/۵ درصد به قاره آسیا حمل شده که تعداد ۱۱/۱۶۴ ماشین توسط چین خریداری شده است. پس از چین، کشور بنگلادش با خرید ۱۰/۸۹۳ دستگاه در رتبه دوم آسیا و جهان قرار می‌گیرد که نشان‌دهنده عزم این کشور به پیشتازی در عرصه تولید پوشاک تریکو در جهان می‌باشد. کشور هندوستان نیز با خرید ۱۰۳۴ دستگاه در جایگاه سوم قرار دارد. سهم ایران در سال مورد گزارش فقط ۲۰ دستگاه بوده است. در بین سایر کشورهای جهان نیز روسیه، ایتالیا و ترکیه به ترتیب با خرید ۳۹۵/۸۲۷ و ۳۰۸ و ۳۰۸ دستگاه از موقعیت‌های بهتری نسبت به سایرین برخوردار می‌باشند. در بخش تریکوبافی تخت با استفاده از ماشین‌های بی‌ماکو نیز همچنان آسیا و چین بی‌رقیب هستند. در این رشته صنعتی از مجموع ۳۵/۱۸۳ دستگاه ماشین فروخته شده در جهان در سال ۲۰۱۳، تعداد ۳۰/۳۰۲ عدد آن معادل با ۸۶ درصد به قاره آسیا و تعداد ۲۰/۸۰۲ دستگاه معادل با ۵۹ درصد آن به کشور چین حمل شده است. پس از چین، کشورهای بنگلادش، هنگ‌کنگ و جمهوری کره به ترتیب با خرید ۳۹۶۲، ۱۸۴۹ و ۶۳۳ دستگاه در رتبه‌های بعدی قرار دارند. کشور سریلانکا نیز با خرید ۵۴۳ دستگاه سرمایه‌گذاری خوبی در این حوزه داشته است. ایران نیز ۴ دستگاه خریداری نموده است. در بین سایر کشورهای جهان نیز ترکیه، ایتالیا و روسیه به ترتیب با خرید و راه‌اندازی ۲۷۹۱، ۷۹۳ و ۳۳۱ دستگاه در تولید نوع پوشاک سرمایه‌گذاری قابل توجهی نموده‌اند.

بخش چهارم: تجارت ماشین‌های تکسچرایزینگ در جهان (سال ۲۰۱۳)

آسیا و چین؛ رکورددار

تکسچرایزینگ به مجموعه عملیاتی گفته می‌شود که در آن نخ‌های مصنوعی نظیر پلی‌استر، نایلون، آکریلیک و نظیر آن، خواصی را به دست می‌آورند که به ویژگی‌های نخ‌های طبیعی نظیر پنبه، پشم، ابریشم و غیره نزدیک می‌شوند و از نقطه نظر زیر دست، ظاهر و نوع بافت به نخ‌های مناسب برای تولید منسوجات، تبدیل می‌گردند. ماشین‌های تکسچرایزینگ در دو گروه کلی با یک خشک‌کن و یا دو خشک‌کن تقسیم می‌شود که در این یادداشت وضعیت فروش هر دو نوع ماشین در سال ۲۰۱۳ بررسی خواهد شد. در یک نمای کلی از وضعیت تجارت این ماشین‌ها در جهان در سال ۲۰۱۳ از مجموع ۵۰۷،۶۸۴ واحد فروخته شده بالغ بر ۵۰۵/۰۸۴ واحد معادل با ۹۹/۴ درصد از نوع دو خشک‌کن و فقط ۲۶۰۰ واحد از نوع یک خشک‌کن بوده‌اند.

الف: با دو خشک‌کن (Double Heater)

در مجموع در سال ۲۰۱۳ بالغ بر ۵۰۵/۰۸۴ واحد از این نوع ماشین در سطح جهان به فروش رسید که تعداد ۴۵۷،۷۵۶ واحد از آن، معادل ۹۱ درصد، به قاره آسیا حمل گردید. در این بین کشور چین با خرید ۳۶۶/۴۸۰ واحد معادل ۷۲ درصد از کل و ۸۰ درصد از آسیا، رکورددار می‌باشد. پس از کشور چین، کشورهای ژاپن، هندوستان و ویتنام به ترتیب با خرید ۳۰/۸۶۴ و ۲۱/۶۴۴ و ۸۱۶۰ واحد در جایگاه‌های بعدی توسعه نخ‌های تکسچره در جهان قرار گرفتند. در سطح جهان نیز کشورهای مصر با نصب ۷۹۲۰ واحد و ترکیه با نصب ۶۷۲۰ واحد از دیگر پیشتازان توسعه این رشته صنعتی بوده‌اند. ایران نیز با نصب ۳۱۲۰ واحد، حرکت رو به رشدی در زمینه تکسچره نمودن نخ‌های فیلامنتی داشته است.

ب: با یک خشک‌کن (Single Heater)

از این نوع ماشین تکسچره در سال ۲۰۱۳ استقبال چندانی به عمل نیامد و فقط ۲۶۰۰ واحد آن به فروش رسید یعنی کمتر از یک درصد از کل که در حدود ۲۱۲۰ واحد آن نیز به آسیا حمل شده و کشور چین با جذب ۹۶۰ واحد بازهم رکورددار بود. پس از چین، کشور هندوستان با خرید ۸۴۰ و تایلند نیز با خرید ۳۲۰ واحد از دیگر خریداران بزرگ در سطح آسیا بودند و سایر کشورهای آسیایی در این زمینه تحرکی از خود نشان ندادند. در سطح جهان نیز فقط کشور ترکیه با خرید ۴۸۰ واحد در این زمینه سرمایه‌گذاری نموده است.

نتیجه‌گیری:

همان‌گونه که مشاهده شد، قاره آسیا به عنوان قطب بدون رقیب صنعت نساجی در جهان بیکه‌تازی می‌کند و کشورهای چین، هندوستان، بنگلادش، ویتنام، تایلند و ... به همراه ترکیه بیشترین بهره‌را از این خوان گسترده و تجارت سالانه ۱۴۰۰ میلیارد دلاری محصولات نساجی می‌برند؛ مسئولین اقتصادی ایران نیز هم‌چنان در پی تدوین سند استراتژی توسعه صنعتی بوده و به دنبال صناعی می‌گردند که دارای مزیت نسبی و ارزش افزوده بالا بوده و می‌توانند به عنوان پیشران اقتصاد کشور عمل نمایند.

✳ هرگونه استفاده از این مطالب منوط به ذکر منبع است.